

**PROCEEDINGS OF INTERNATIONAL SYMPOSIUM
BOTTLENECKS, SOLUTIONS, AND PRIORITIES IN THE
CONTEXT OF FUNCTIONS OF FOREST RESOURCES**

The 150th Anniversary of Forestry Education in Turkey

**October 17-19, 2007
HARBIYE / ISTANBUL
TURKEY**

Organized by

**Istanbul University
Faculty of Forestry**

In collaboration with

**Ministry of Environment
and Forestry**

**International Union of
Forest Research Organization**

**TÜBİTAK
The Scientific and Technological
Research Council of Turkey**

**Chamber of Forestry
Engineers**

Turkish Foresters Association

**TEMA
Turkish Foundation for Combating
Soil Erosion for Reforestation and
the Protection of Natural Habitats**

	<u>Page</u>
<u>POSTER PRESENTATIONS</u>	
<u>October 18th, 2007, Thursday</u>	
A New Hybrid Technique Used in Determining the Strategies for Functions of Forest Resources: The R'WOT Technique <i>ERSİN YILMAZ</i>	879
Investigation of Legislative Dimensions of the Mining Activities in Forest Areas <i>GÖKÇE ŞENTÜRK, ÜSTÜNER BİRBEN</i>	889
Difficulty and Suggestions for Preparation of Forest - Use Maps and Silvicultural Prescriptions <i>HACI AHMET YOLASIĞMAZ, SEDAT KELEŞ, ALKAN GÜNLÜ, EMİN ZEKİ BAŞKENT</i>	900
A Comparison About Management Frameworks on Protected Area <i>HALDUN MÜDERRİSOĞLU, ZEKİ DEMİR, OSMAN UZUN, ŞÜKRAN AYDIN</i>	913
The Problems of an Endangered Species-Fallow Deer (<i>Dama dama</i> L. 1758) <i>HALİL SARIBAŞAK, M. SÜLEYMAN KAÇAR, MEHMET ALİ BAŞARAN, YUSUF CENGİZ, AFŞİN KÖKER, AYDIN SERT</i>	922
Investigation of the Information Content of Remote Sensing Images with Respect to Forestry <i>AYHAN ATEŞOĞLU, METİN TUNAY, HÜSEYİN TOPAN, MURAT ORUÇ</i>	931
Importance and Bottlenecks of Growth and Yield Models in Ecosystem-Based Multiple-Use Forest Planning <i>İLKER ERCANLI, AYDIN KAHRİMAN, HAKKI YAVUZ</i>	942
Investigating Effects of Mining on Natural Resources in Steep and Forested Upper Watersheds and Its Legal Status <i>MEHMET ÖZALP</i>	955
Silvicultural Practices Around Streams <i>MUSTAFA YILMAZ</i>	966
The Impacts of Environmental Pollution on the Users of Green Areas and Vegetative Texture <i>NURGÜL ERDEM, ÖMER KARAÖZ</i>	976
Dendrogeomorphology in Analyzing Avalanches and Rockfall Activities: A First Preliminary Result from Kayaarkası (Kastamonu-İnebolu) <i>NESİBE KÖSE, ABDURRAHİM AYDIN, HÜSEYİN YURTSEVEN, ÜNAL AKKEMİK</i>	989
New Approach in The Wood Protection: Chemical Modification <i>NIHAT SAMİ ÇETİN, NİLGÜL ÖZMEN</i>	1000
Investigating Stand Dynamics of Mixed Stands With Multinomial Probability Distribution <i>YILMAZ ÇATAL, SERDAR CARUS</i>	1011
The Effect of Wildfire on The Microbial Biomass C of Black Pine Plantation Soils <i>ÖMER KARA, İLYAS BOLAT</i>	1021
Developments of the Cultivation Technique of Poplar, Problems and Suggestions for Solution <i>SELDA AKGÜL</i>	1031
The Sustainability of Oriental Spruce (<i>Picea orientalis</i> (L) Link) Forests: Bottlenecks and Solutions <i>SİNAN GÜNER, FAHRETTİN TİLKİ</i>	1039

Orman Alanlarında Madencilik Faaliyetlerinin Hukuksal Boyutlarının İncelenmesi

Gökçe Şentürk ¹⁾

Üstüner Birben ¹⁾

¹⁾Gökçe Şentürk, Araş.Gör., İstanbul Üniversitesi, Orman Fakültesi, Ormancılık Hukuku Anabilim Dalı, Bahçeköy / Sarıyer / İstanbul / TÜRKİYE, e-mail: gokcesen@istanbul.edu.tr

¹⁾Üstüner Birben, Araş.Gör., İstanbul Üniversitesi, Orman Fakültesi, Ormancılık Hukuku Anabilim Dalı, Bahçeköy / Sarıyer / İstanbul / TÜRKİYE, e-mail: birben@istanbul.edu.tr

Özet

İnsanoğlu ilk çağlardan itibaren yaşamını kolaylaştırmak, güvenliğini sağlamak, refah düzeyini artırmak ve diğer ihtiyaçlarını karşılamak üzere doğal kaynakları kullanmaktadır. Doğal kaynaklar içerisinde ön plana çıkarılır; kıtlıkları nedeniyle tüketildikçe değeri artan, yenilenemeyen ve korunmaları için özel mevzuata sahip olanlardır. Madenlerde bu grup içerisinde yer alan bir doğal kaynaktır. Bilindiği üzere; madencilik faaliyetlerinin yasal dayanağı Maden Kanunu iken ormancılık faaliyetlerinin yasal dayanağı Orman Kanunudur. Doğal kaynakların korunması ve yararlanılması ile ilgili usul ve esasları düzenleyen yasalar arasında kimi zaman kopukluklar veya uyumsuzluklar meydana gelmektedir. Orman mevzuatını, madencilik önündeki engellerden biri olarak kabul eden görüş, bu kopukluk ve uyumsuzluklardan sadece biridir. Bahsi geçen engeli ortadan kaldırmak adına, atılan en büyük adım olan 5177 sayılı Kanun, ormanlar üzerinde madencilik faaliyetlerinden kaynaklanan baskıların daha da artmasına neden olmuştur. Maden Kanununda yapılan bu son değişiklik, ormanlardaki madencilik faaliyetlerinin uygulama alanını iyice genişletilmekte ve ormanların tahribine yol açan bir düzenleme halini almaktadır. Bununla birlikte 5177 sayılı Kanun; 6831 sayılı Orman Kanunu, 4122 sayılı Milli Ağaçlandırma ve Erozyon Kontrolü ve Seferberlik Kanunu, 2872 sayılı Çevre Kanunu, 2873 sayılı Milli Parklar Kanunu ve 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nun doğal kaynaklar üzerindeki koruyucu hükümlerini de ortadan kaldırmaktadır. Gelinen noktanın daha iyi anlaşılabilmesi için çalışmada sırasıyla genel bilgiler, Anayasal ve yasal düzenlemeler ile konuya ilişkin mülkiyet ve yararlanma hakları ele alınacaktır.

Çalışma kapsamında özellikle 6831 Sayılı Orman Kanunu, 3213 Sayılı Maden Kanunu, 5177 Sayılı Maden Kanununda ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun ile 5177 sayılı Kanunun ile değiştirilen Maden Kanununun 7'inci maddesine dayanılarak çıkarılan yönetmelik incelenecektir. İlgili diğer kanunlar, kalkınma planları, ilgili kurum ve kuruluşların bu konuda yayımladığı raporlar, makaleler ve kitaplarda çalışma kapsamına alınacaktır. Son olarak, yeni düzenlemenin eksik yönleri ortaya konulmaya çalışılacak ve bu eksikliklerin giderilmesi için önerilerde bulunulacaktır.

Anahtar kelimeler: Orman kanunu, Maden kanunu, Yönetmelik, Doğal kaynak, Ekonomi

Investigation of Legislative Dimensions of the Mining Activities in Forest Areas

Abstract

Humankind has been using natural resources since the first eras, in order to make his/her life easier, procure his/her safety, increase welfare and fulfill his/her other needs. The ones that came into prominence among the natural resources are the ones of which value increase as being consumed due to the scarcity thereof and the ones that may not be renewable and have special regulation for protection purposes. Mines are natural resources that are within the mentioned category. As it is known, legal basis of the mining activities is Mining Law, whereas legal basis of forestry activities is Forestry Law. There occur disconnections or contrarieties between the laws that regulate the terms and methods for the protection and utilization of natural resources. The view that accepts forestry regulation as one of the barriers in front of mining is merely one of these disconnections and contrarieties. Law numbered 5177 which the biggest step is taken in order to overcome the mentioned barriers, resulted in increase of the pressures on the forests that took its basis from mining activities. This last amendment on Mining Law expands the application areas of the mining activities in the forests and appears as a regulation that causes forest destruction. Moreover, it abolishes the provisions of Law numbered 5177; Forestry Law numbered 6831, National Afforestation and Erosion Control Law numbered 4122; Environment Law numbered 2872, National Parks Law numbered 2873 and Law on Protection of Cultural and Natural Resources numbered 2863 that protect natural resources. In order to make the issue more understandable, general information, Constitutional and legal arrangements and ownership and utilization rights regarding the issue will be considered respectively in the study.

In scope of the study, particularly Forestry Law numbered 6831, Mining Law numbered 3213, Law on Amendment of Mining Law numbered 5177 and Some Other Laws and regulation that was put into effect based on Article 7 of Law numbered 3213 will be analyzed. Other related laws, development plans, reports, essays and books on this issue published by related institutions and organizations will be included in the scope of the study as well. Lastly, it will be attempted to set forth the inadequate aspects of the new arrangement and recommendations will be made for completing these inadequacies.

Keywords: Forestry law, Mining law, Regulations, Natural resource, Economics

1. Giriş

Ülke çapında yürütülen madencilik faaliyetlerinin gerek yasal ve gerekse uygulama açısından, ülke yüzey alanının % 27,2'sini kaplayan ormanları etkilediği bir gerçektir. Ancak madencilik faaliyetlerinden elde edilen faydaların ormanların sağladığı faydalardan üstün olup olmadığı, orman alanlarında madenlerden elde edilecek gelirler uğruna meydana getirilen tahribatların büyüklüğü ve geri dönülemez etkisi, konuyu tartışmalı hale getirmektedir. Madenlerin çeşitli kullanım alanlarına sahip olması, madenlere olan talebi hızla artırmaktadır. Artan bu talep ve tüketim hızıyla madenlerin yakın gelecekte tükeneceği tahmin edilmektedir. Örneğin; bugünkü tüketim düzeyiyle, Dünya petrol rezervleri 41 yıl, doğalgaz rezervleri 63,4 yıl ve kömür rezervleri ise 200 yıllık ömre sahiptir. Bu kıt kaynakların tükeneceğinin bilincinde olan insanoğlu alternatif enerji kaynakları bulma çabası içerisinde. Geleceğin alternatif enerji kaynakları arasında güneş enerjisi, rüzgâr enerjisi, jeotermal enerji, dalga ve gel-git enerjileri ve hidrojen enerjisi ön plana çıkmaktadır. Bu gruba ileriki yıllarda orman kaynakları, enerji

ormanlarıyla katılacaktır. Enerji ormanları; barındırdıkları biokütle¹ ile devasa bir potansiyeldir. Bu özellikleriyle gelecekte olası enerji darboğazlarına çözüm olabilecek niteliktedirler. Enerji ormanlarının önemi çeşitli kaynaklarda şu şekilde ifade edilmektedir. Bir hektarlık bir orman yılda 2280 litre benzine eşdeğerde güneş enerjisini biokütleyle dönüştürebilmektedir. Avusturya'da yapılan bir denemenin bulgularına göre bir hektarlık bir alanda 5 ton petrole eşdeğer 20 ton kadar kuru odun elde edilebilmektedir. Ayrıca Filipinlerde 1982 yılında 12 bin hektarlık bir alanda kurulan *Leucaena leucephala* plantasyonu elektrik enerjisi üretiminde, 5000 hektarlık bir plantasyonun ise çelik fabrikasının enerji girdisinin karşılanmasında kullanılmaktadır. 960 bin dönüm genişliğinde bir ibrelili ağaç plantasyonundan elde edilecek odunlarla 400 MW'lık bir enerji üretim tesisi çalıştırılabilmektedir².

Yukarıda verilen bilgiler ile vurgulanmak istenen; gelecekte tükeneceği açık olan madenler uğruna, Maden Kanunu ile feda edilmek istenen ormanların, aslında madenlerle kıyaslanamayacak ölçüde değerli olduğudur. Dikkat edilirse kıyaslamada para ile ölçülebilen örnekler verilmiştir. Ormanlardan elde edilen odun dışı orman ürünleri ile hizmet değerleri bu kıyaslamaya dâhil edilmemiştir. Bu nedenle yenilenebilir doğal kaynaklardan olan ormanlar, hiçbir zaman yenilenemez madenlerle bir tutulmamalıdır.

2. Bulgular ve Tartışma

2.1 Madenlerin hukuki durumu

2.1.1 Anayasal durum

Madencilikte amaç, zengin yeraltı kaynaklarımızı en iyi şekilde ve kârlı olarak değerlendirmek, başta madencilik sektörüne dolayısıyla ekonomiye katkıda bulunmak, yeni iş olanakları yaratarak istihdama yardımcı olmak, kısaca ülke kalkınmasında önemli ölçüde yer almaktır (Koyuncu, 1992). Tüm bu amaçlar gerçekleştirilirken madencilikle ilgili iş ve işlemlerin hukuki esaslara dayandırılması ve güvence altına alınması gerekmektedir. Bu nedenle yeraltı kaynaklarımıza ilişkin genel hükümler Anayasalarımızda da yer almıştır. Kişi hak ve özgürlükleri alanında getirdiği yeni haklarla birlikte, çağdaş bir demokrasi yaratma yolundaki düzenlemeler, 1961 Anayasası'nın özünü oluşturmaktadır. Yeraltı kaynaklarının devletin "hüküm ve tasarrufu" altına alınması ve bunun bir hüküm olarak Anayasa'da yer alması ilk kez 1961 Anayasası ile mümkün olmuştur. 1961 Anayasası'nın doğal kaynaklarla ilgili 130.maddesinin gerekçesinde "Bu madde bugünkü durumun teyidinden ibarettir" demekle, tabii servet ve kaynakların eskiden beri devletin öncülüğünde arandığı ve işletildiğini açık bir şekilde vurgulamıştır (Kartalkanat, 1993). Öyle ki 1982 Anayasasının 168. maddesi *madenler*, 169 ve 170 inci maddeleri de *ormanlarla* ilgilidir. 1982 Anayasası'nın 168. maddesi "Tabii servetlerin ve kaynakların aranması ve işletilmesi" başlığını taşımaktadır. Maddede "*Tabii servetler ve kaynaklar Devletin hüküm ve tasarrufu altındadır. Bunların aranması ve işletilmesi hakkı Devlete aittir. Devlet bu hakkını belli bir süre için, gerçek ve tüzelkişilere devredebilir. Hangi tabii servet ve kaynağın arama ve işletmesinin, Devletin gerçek ve tüzelkişilerle ortak olarak veya doğrudan gerçek ve*

¹ Biokütle: Ana bileşenleri karbonhidrat bileşikleri olan bitkisel ve hayvansal kökenli tüm maddeler Biokütle Enerji Kaynağıdır. Bitkisel biokütle; yeşil bitkilerin güneş enerjisini fotosentez yoluyla doğrudan kimyasal enerjiye dönüştürerek depolanması sonucu oluşmaktadır.

² <http://www.agaclar.net/forum/archive/index.php/t-831.html> (Ziyaret tarihi: 28 /04/ 2007).

tüzelkişiler eliyle yapılması, kanunun açık iznine bağlıdır. Bu durumda gerçek ve tüzelkişilerin uyması gereken şartlar ve Devletçe yapılacak gözetim, denetim usul ve esasları ve müeyyideler kanunda gösterilir” hükmü yer almaktadır. Yukarıdaki açık hükme göre tabii kaynaklar bulunduğu arz’ın mülkiyetine tabi değildir. Bu durum 5177 sayılı kanunun 4. maddesinde de “Madenler Devletin hüküm ve tasarrufu altında olup arzın mülkiyetine tabi değildir” şeklinde hüküm altına alınmıştır (Kavaklı, 2006). Hüküm gereği tabii servet ve kaynakların aranması ve işletilmesi esas olarak devlete aittir. Ancak Devlet bu hakkını gerçek ve tüzel kişilere geçici bir süre için verebilmektedir.

2.1.2 Maden işletme şekilleri ve madenler hakkında çıkarılan yasalar

Arazi kanunnamesi (M. 1858) yayınlanana kadar madenlerin hukuki yapısı ve işletme tarzları hakkında birbirinden farklı, değişik yöntemler uygulanmıştır. Bu farklılık zamana ve yöreye göre olabildiği gibi, madenin çeşidi, işletilmesindeki amaç, yöresel ihtiyaçlar ile Devlet (miri)’in çıkarlarına göre de değişiklikler göstermiştir. Osmanlılarda, madenlere ait yazılı ferman, hüküm, berat ve yazışmalarla, bunlara verilen cevaplar incelendiğinde, üç ayrı şekilde maden işletmeciliği olduğu görülür. Bunlar;

I- Devlet (miri) Tarafından İşletilen Madenler

II- Devletin Gözetimi altında İşletilen Madenler

III- Belirli Bir Süre Kesime Vermek (iltizam) Yöntemiyle İşletilen Madenler şeklindedir (Kartalkanat, 2004). Mülkiyet şekillerine bağlı olarak değişen zaman dilimlerinde madenlerin aranması ve işletilmesine dair esas hükümler zamanla bazı değişikliklere uğramış veya kaldırılmış olmakla birlikte aşağıdaki kronolojiyi takip etmektedir.

- 6 Haziran 1317 tarihli Taşocakları Nizamnamesi
- 26 Mart 1322 tarihli Maadin Nizamnamesi
- 17 Haziran 1942 tarih ve 4268 sayılı “Madenlerin Aranma ve İşletilmesi Hakkında Kanun”
- 3 Mart 1954 tarih ve 6309 sayılı Maden Kanunu
- 4 Haziran 1985 tarih ve 3213 sayılı Maden Kanunu
- 26 Mayıs 2004 tarih ve 5177 sayılı “Maden Kanununda Ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun”

Bu tarihi gelişim süreci içerisinde günümüzde gelinecek noktayı şu şekilde özetlemek mümkündür. Türkiye’de madencilik sektörünün genel olarak “Devlet Hâkimiyeti Rejimi”ne bağlı tutulduğu ancak günün koşullarına göre bazen Devletçiliğe bazen de ferdiyetçiliğe nispi bir ağırlık verildiği görülmektedir. Anayasa Mahkemesi de bir birine benzer iki kararında³ “Devlet Hâkimiyeti Rejimine” dikkati çekmiştir.

³ Esas Sayısı: 1985/20 Karar Sayısı: 1986/30 Karar Günü: 24.12.1986 Resmi Gazete Tarihi: 15 Mart 1987 Resmi Gazete Sayısı: 19401, Esas Sayısı: 1986/5 Karar Sayısı: 1987/7 Karar Günü: 19.3.1987 Resmi Gazete Tarihi: 12 Kasım 1987 Resmi Gazete Sayısı: 19632

“Konunun ana hatları ile incelenmesine “madenin hukukî mahiyeti” ele alınarak başlanabilir. Bugün dünyada madenin hukukî mahiyetini belirlemeye yönelik iki ayrı sistem söz konusudur. Bunlardan birincisi, madeni bulunduğu arazinin “mütemmim cüz’ü” kabul eden sistemdir. İkinci sistem ise madeni, bulunduğu araziden hukukî olarak ayrı ve bağımsız bir niteliğe sahip “taşınmaz mal” olarak ele alan sistemdir. Madenin hukukî mahiyeti üzerinde görüş birliği olmaması “maden üzerindeki mülkiyet rejimi”nin de farklı olması sonucunu doğurmuştur. Nitekim bugün çeşitli ülkelerde maden için uygulanan üç ayrı mülkiyet rejimi tespit etmek mümkündür. Bunlardan birincisi “mütemmim cüz rejimi”dir. Bu rejimde madenin bulunduğu arazinin sahibi aynı zamanda madenin mülkiyetine de sahiptir. İkinci rejime “Devlet hâkimiyeti rejimi” adı verilebilir. Bu rejimin özünü, madenler üzerindeki mülkiyet hakkının Devlete ait olması teşkil eder. Bu rejim iki ayrı şekilde uygulanabilmektedir. Birinci tür uygulamada Devlet, madenler üzerinde tam bir mülkiyet hakkına sahiptir. İkinci tür uygulamada ise madenler toplumun malı olup, Devlet bu madenlerin en verimli şekilde işletilmesini sağlamakla görevli ve yetkilidir. Üçüncü mülkiyet rejimi ise “sahipsiz şeyler rejimi” denebilir. Bu rejimde

2.1.3 Ormanlarda maden işletmeciliği

3213 sayılı Maden Kanunu'nun "Maden Hakkı" başlıklı 6. maddesine⁴ göre maden hakları gerçek ve tüzel kişi adına verilebilmektedir. Maden hakları konusunda ciddi değişiklikler getirmemesine karşın, madencilik faaliyetleri için önemli alan kazanımları sağlayan 5177 sayılı Kanun, orman alanları, özellikle korunan alanlarda neden olacağı tahrip ile ön plana çıkmaktadır. Madencilik faaliyetleri elbette ülke kalkınması için bugün olduğu gibi gelecekte de önemini koruyacaktır. Gerek ülke yüzey alanının %27,2 sinin ormanlarla kaplı olması ve gerekse bu alanlardaki potansiyel maden yataklarının mevcut olduğu gerçeği, bizi bir çatışmaya girmeden ve orman alanlarına en az zararı verecek maden işletme şekil ve esaslarını üzerinde düşünmeye itmektedir. Yapılan son yasal düzenlemeler ile özellikle 5177 sayılı Kanun ile doğal kaynakların korunması, sürekliliği ve faydalanılmasındaki denge sadece yararlanma lehine bozulmuş ve Orman Kanununun ormanlar üzerindeki koruyucu etkisi iyice zayıflatılmıştır.

Bu noktada 5177 sayılı Kanunun yasama süreci, günün ekonomik şartlarını da dikkate alınmak koşuluyla, hazırlanış zamanı ve amacı yönünden incelenirse; tasarımın ekonomik kriz ortamında ve kaynak arayışı içerisinde olunan bir dönemde hazırlandığı görülecektir. Tasarı, Şubat 2001 ekonomik krizinin hemen ardından Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığınca hazırlanmıştır. Dönem hükümetinin, yıllardır ihmal edilen yeraltı zenginliklerini gün ışığına çıkarmak adına, ormanları dahi feda eden bir anlayışla hazırladığı bu tasarı, ekonomik kriz ortamlarında ilk akla gelen ve feda edilebilir doğal kaynağın, ormanlar olduğunu bir kez daha ispat etmektedir. Bu düşünce yapısı henüz değişmiş değildir. Yakın zamana kadar yürürlükte bulunan VIII. Beş Yıllık Kalkınma Planı kapsamında hazırlanmış olan Madencilik Özel İhtisas Komisyonu raporunda dahi "6831 sayılı Orman Yasası'nın madencilik sektörünün gelişmesine engel olduğu" açıkça ifade edilmektedir.

5177 sayılı Kanun esas olarak 57. Cumhuriyet Hükümetince hazırlanmıştır. Tasarı, 3 Kasım 2002 Milletvekili Genel Seçimi dolayısıyla yasalaşamamış ve yeni döneme

madenin mülkiyet hakkı onu bulana aittir. Bu üç ayrı rejimde mülkiyet hakkının konusu ya "maddî" olabilir veya "işletme hakkı" şeklinde belirlenebilir. Mülkiyet hakkının konusu eğer, maden rezervi, bu rezervin işletilmesi için açılan galeriler, kullanılan araç ve gereçler üzerinde bir mülkiyet hakkı olarak düşünülüyorsa, bu "maddî" bir mülkiyet hakkıdır. Buna mukabil maden üzerinde mülkiyet hakkı, madenin işletilmesi ve bunun için gerekli girişimlerde bulunabilme hakkı olarak düşünülürse, bu da "işletme hakkı" şeklinde belirlenen soyut bir mülkiyet hakkı olur. Mülkiyet rejimi ile ilgili yukarıdaki açıklamalarla birlikte değerlendirildiğinde, "işletme hakkı" şeklinde belirlenen mülkiyet hakkının, "Devlet hâkimiyeti rejimi"nin doğal bir gereği olduğu görülür."

⁴ MADDE 6- Maden hakları, medeni hakları kullanmaya ehil TC. Vatandaşlarına, madencilik yapabileceği statüsünde yazılı Türkiye Cumhuriyeti Kanunları'na göre kurulmuş tüzelkişiliği haiz şirketlere, bu hususta yetkisi bulunan kamu iktisadi teşebbüsleri ile müesseseleri, bağlı ortaklıkları ve iştirakleri ile diğer kamu kurum, kuruluş ve idarelerine verilir.

Maden hakları gerçek veya tüzel tek kişi adına verilir.

Devlet memurları, diğer kamu görevlileri, ilgili dairenin merkez ve taşra teşkilatında çalışan yevmiyeli ve mukaveleli personel, arama, önışletme ve işletme ruhsatı alamaz.

Maden arama veya işletme hakkını haiz iken memur olanlar memuriyete geçişlerinden itibaren 6 ay zarfında bu haklarını devretmeye mecburdurlar.

Üçüncü fıkradaki yasaklamaya tabi olup, miras yoluyla kendisine maden ruhsatı intikal eden mirasçı, durumundaki mani hal ortadan kalkmadığı takdirde 5. maddenin 4. fıkrası hükmü uygulanır.

kalmıştır. Tasarı 58'inci Cumhuriyet Hükümetince tekrar Meclis gündemine taşınmıştır. Dönemin Başbakanı Abdullah Gül'ün imzasını taşıyan 07.01.2003 tarih ve 451 sıra sayılı yasa gerekçesi incelendiğinde 5177 sayılı Kanun şu ifade ve düşüncelerle savunulmaktadır.

Gerekçede, madencilğin içinde bulunduğu zor şartlar nedeniyle beklenen gelişmeyi gösteremediği, sektöre olan ilginin azaldığı ve yatırımların durma noktasına geldiği ifade edilmiş, bu durumun madencilik mevzuatı dışındaki yasal düzenlemeler, çevresel endişeler, madencilğe getirilen kısıtlama ve yasaklamalar ile ağır ve uzun süren bürokratik işlemlerden kaynaklandığı savunulmuştur. Madenin öncelikle aranıp bulunması gerektiği, bulunan madenin de bulunduğu yerde üretilmesi gibi sektöre özgü bir zorunluluğun var olduğu, üretilmesi için yer seçme şansı olmadığı, ülke topraklarının maden varlığı açısından yeteri kadar aranmadığı ve bazı alanların değişik nedenlerle yasal olarak madencilik faaliyetlerine kapatıldığı ileri sürülen gerekçede, bu alanlarda bulunabilecek madenlerin ekonomiye katkısının, kısıtlama gerekçesindeki faydadan çok daha fazla olabileceği, yapılmak istenen değişikliklerle, konuyla ilgili bakanlıklar arası koordinasyonun sağlanarak bu alanlarda madencilik faaliyetlerine olanak sağlanacağı savunulmuştur. Madenin aranıp işletilebilmesi için 10'dan fazla değişik bakanlıktan 20'nin üzerinde izin ve onay alınması gerektiği hatırlatılarak, bu izinlerin sadece birinin dahi yatırımcı üzerinde caydırıcı rol oynayacağı ifade edilmiş ve yapılan düzenlemeler ile uygulamada kolaylık sağlanacağı savunulmuştur. Tüm bu düşünceler ışığında tasarınnın 34. maddesiyle değiştirilen 6813 sayılı Kanunun eski 16. maddesi⁵ Çevre ve Orman Bakanlığın onayının zorunlu olması şartı ile ormanlar üzerinde koruyucu etkiye sahipti. Yapılan değişiklik bu koruyuculuğu ortadan kaldırdığı gibi bu konudaki insiyatifi Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığına geçirmiştir.

5177 sayılı Kanununun 34. maddesi ile değişik, 6831 sayılı Orman Kanunu'nun 16.maddesi "*Devlet ormanları hudutları içerisinde maden aranması ve işletilmesi, Maden Kanununun 7. maddesinde belirtilen şartlara uyularak, ruhsat grubu gözetilmeksizin yapılır. Orman hudutları içinde alınan muvafakat süresi, temdit dâhil işletme ruhsat süresi sonuna kadar devam eder. Ayrıca madencilik faaliyetleri için zorunlu; tesis, yol, enerji, su, haberleşme ve alt yapı tesislerine fon bedelleri hariç olmak üzere orman mevzuatı hükümlerine göre bedeli alınarak izin verilir...*" hükmündedir. Yeni hükme göre herhangi bir maden grubu için ormanlarda maden aramak, artık mümkündür. Burada ormanlar için asıl tehlike yeni düzenleme ile kum ve taş ocaklarının da Maden Kanunu kapsamına alınmış olmasıdır. Maden Kanunu ile maden olarak kabul edilen kum ve taşın yaygınlığı, diğer maden gruplarına kıyasla çok daha fazladır. Değerli ve kıt olan maden cevherleri için orman alanlarında gerekli önlemler alındıktan sonra arama ve işletme izinleri vermek elbette rasyonel bir düşünce olacaktır. Ancak bunu kum ve taş için söylemek ne kadar doğrudur? İnşaat sektörünün temel girdileri olması dolayısı ile gün geçtikçe ormanlar üzerindeki baskısını artıran kum ve taş ocağı işletmeciliğinin ormanlarda yapılması ne derece zorunludur? Ormanlar kum ve taş için birincil kaynak mıdır? Bu sorulara tatminkâr cevaplar alınmadan, orman alanlarının madencilğe koşulsuz olarak açılması, gelecekte telafisi olmayan sonuçlara yol açabilecektir.

⁵ **Madde 16-** Devlet ormanlarının hudutları içinde, mevzu hükümlere göre maden ocakları araştırma veya işletme ruhsatnamesi ve imtiyazı verilebilmesi için Ziraat vekâletinin muvafakatini almak şarttır. Ruhsatname veya imtiyaz almış olanlara, ruhsatname veya imtiyaz alacaklar, işe başlamadan evvel çalışma sahalarını orman idaresine haber vermeye ve ormana zarar gelebilecek hallerde, orman idaresinin göstereceği tedbirleri almaya veya yapmaya mecburdurlar.

Diğer önemli bir husus da Orman Kanunu ile atf yapılan Maden Kanunu'nun 7. maddesidir. Eski 7. maddede⁶ arama faaliyetlerinde bulunulacak alan "Orman, ağaçlandırma alanlarında, askeri yasak bölgelerde ve sit alanları" ile sınırlı iken, yeni 7. madde⁷ ile arama faaliyetlerinde hiçbir sınır gözetilmemiş orman, ağaçlandırma alanları, sit alanlar, askeri yasak bölgelere ek olarak muhafaza ormanı, kara avcılığı alanları, özel koruma bölgeleri, milli parklar, tabiat parkları, tabiat anıtı, tabiatı koruma alanı, tarım, mera, su havzaları, kıyı alanları ve sahil şeritleri, karasuları, turizm bölgeleri, alanları ve merkezleri ile kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri de eklenmiştir. Yapılan düzenlemenin rasyonel olmadığını göstermek amacıyla şu örneği vermek gerekir. 2007 verileri ile ülkemizde 37 adet milli parkın toplam alanı 857.029 ha, 19 adet Tabiat parkının toplam alanı 72.342 ha, 33 adet tabiatı koruma alanının toplam alanı 64.663 ha ve 102 adet tabiat anıtının toplam alanı 5.285,26 ha'dır. Toplamda 999.319 ha alanı ki bu alan %27,2'lik ormanlık alanın sadece %4,7 sine denk gelmektedir. % 4,7 madencilik faaliyetleri için ne kadar gereklidir? Madencilik faaliyetleri uğruna hangi kaynaklar feda edilmektedir? Milli Parklar Kanununun ikinci maddesi⁸ kimlere ne

⁶ MADDE 7- Memleket kara sınırlarından itibaren ufken 500 metre mesafede maden arama, önışletme ve işletme ruhsatı verilmez. Kara suları, iç sular ve bunların altındaki yerler bu tahdide tabi değildir. Belediye imar sahaları ve mücavir alanlar içindeki maden arama, önışletme ve işletme faaliyetleri belediyeden müsaade alınması ile yapılır. Ruhsat alındıktan sonra belediye imar sınırları içine alınan maden sahaları bu hükümden müstesnadır.

Orman, ağaçlandırma alanlarında, askeri yasak bölgelerde ve sit alanları yakınlarında madencilik faaliyetlerinde bulunulması ilgili Kanun hükümlerine göre izne tabidir. Amme hizmeti veya umumun istifadesine tahsis edilmiş mahallerde ve bu tür tesislere ufken 60 metre, mesafe dâhilinde arama, önışletme ve işletme yapılabilmesi Bakanlığın iznine bağlıdır.

Binalara ufken 60 metre, avlu, bağ ve bahçelere 20 metre mesafede maden araması ve işletilmesi mülk sahibinin iznine bağlıdır. Bu madde hükümlerine tabi yerlerde izinsiz madencilik faaliyetinde bulunulduğunun tespiti halinde teminatın 1/3'ü irad kaydedilir. Tekerrürü halinde teminatın tamamı irad kaydedilerek ruhsat fesh olunur.

⁷ "Madde 7.- Orman, muhafaza ormanı, ağaçlandırma alanları, kara avcılığı alanları, özel koruma bölgeleri, milli parklar, tabiat parkları, tabiat anıtı, tabiatı koruma alanı, tarım, mera, sit alanları, su havzaları, kıyı alanları ve sahil şeritleri, karasuları, turizm bölgeleri, alanları ve merkezleri ile kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri, askeri yasak bölgeler ve imar alanları ile mücavir alanlarda madencilik faaliyetlerinin çevresel etki değerlendirmesi, gayri sıhhi müesseseler ile ilgili hususlar dâhil hangi esaslara göre yürütüleceği ilgili bakanlıkların görüşü alınarak Bakanlar Kurulu tarafından çıkarılacak bir yönetmelikle belirlenir.

Çevresel etki değerlendirmesi işlemleri Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından, diğer izinlere ilişkin işlemler de ilgili bakanlıklar ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarının çevresel etki değerlendirmesi sürecinde en geç üç ay içinde bitirilir. Bakanlık ve diğer bakanlıkların mevzuatının gerektirdiği maddi yükümlülükler ruhsat sahibi tarafından karşılanır.

Maden arama faaliyetleri, bu Kanunda sayılanlar dışında herhangi bir izne tabi değildir. İşletme faaliyetleri ise, bu Kanuna göre Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikçe göre yürütülür.

Kurulun teşkili, çalışma usulü, karar alma şekli ve diğer hususlar Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

Madencilik faaliyetleri ve/veya bu faaliyetlere bağlı tesisler için verilmiş izinler, ruhsat hukuku devam ettiği sürece geçerlidir..."

⁸ Madde 2 – Bu Kanunda yer alan;

a) Milli park; bilimsel ve estetik bakımından, milli ve milletlerarası ender bulunan tabii ve kültürel kaynak değerleri ile koruma, dinlenme ve turizm alanlarına sahip tabiat parçalarını,

b) Tabiat parkları; bitki örtüsü ve yaban hayatı özelliğine sahip, manzara bütünlüğü içinde halkın dinlenme ve eğlenmesine uygun tabiat parçalarını,

c) Tabiat anıtı; tabiat ve tabiat olaylarının meydana getirdiği özelliklere ve bilimsel değere sahip ve milli park esasları dahilinde korunan tabiat parçalarını,

anlam ifade etmektedir? 7. maddenin her bir fıkrası tartışmaya açık olup özellikle maden arama faaliyetlerinin Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) kapsamından çıkarılıyor olması arama faaliyetlerinin ormanlara vereceği zararı görmezlikten gelmek şeklinde yorumlanabilir. Madde gerekçesinde dahi; *madencilik açısından arama faaliyetinde süreklilik esas olduğu ve arama yapılacak alanın geniş ve değişken olması nedeni ile belirli bir bölgede yoğunlaşması söz konusu olmadığı, bazen büyük alanlar arama sonrası prospeksiyon sonrası değerli bulunmayıp terk edilebildiği* açıkça ifade edilirken bu denli geniş alanlarda yapılacak bir arama faaliyetinin çevreye zarar vermeyeceği nasıl kabul edilebilmektedir? Gerekçede ayrıca çevreyi korumak adına gerçekleştirilen ÇED çalışmalarının *yatırım kararında başlangıçta caydırıcı bir rol oynadığının belirlendiği* ifade edilmiştir. ÇED ile ilgili olarak dikkati çeken diğer bir noktada 7. maddeye dayanılarak çıkarılan yönetmeliğin 87. maddesidir⁹. 87. maddenin (e) bendi yıllık 25.000 m³ ün altında üretim yapan kum ve taş ocaklarını tamamen ÇED kapsamı dışına çıkarmaktadır. Kum ve taş ocaklarının büyük bir kısmı yerleşim alanlarına komşu olup üretim yapan ocakların çevreye olan olumsuz etkilerini

—Patlayıcı madde şoku ve gürültü

—Ocak ve kırma eleme tesislerinden kaynaklanan toz

—Kırma ve eleme tesislerinden çıkan gürültü olmak üzere üç ana başlıkta toplamak mümkündür (Vardar ve Erdoğan, 2006). Sonuç olarak yönetmeliğin 87. maddesine göre ÇED kapsamı dışında kalan bir işletme yukarıda ifade edilen olumsuzlukları bünyesinde barındırmaya ve halk sağlığını tehdit etmeye devam edecektir.

Maden Kanunu'nun 7. maddesinin 5. fıkrası ve değişik Orman Kanunu'nun 16. maddesi alınacak izinlerde Çevre ve Orman Bakanlığını devre dışı bırakmaktadır. Öyle ki eski 16. maddede bakanlık oluru gerekirken yeni düzenleme ile sadece görüş alınmakla yetinilmektedir. Hukuki anlam da "görüş" hiçbir idari sonuç doğurmamaktadır. Yakın zaman da gerçekleşen bir olay durumun karmaşıklığını ve ciddiyetini ortaya koymak adına güzel bir örnek olacaktır.

Çevre ve Orman Bakanlığı, Maslak ile Kemerburgaz arasındaki Fatih ve Aziz Paşa muhafaza ormanlarındaki kalker ve kumtaşı ocaklarına faaliyetlerini durdurmaları için 5 Ağustos 2007'ye kadar süre vermiş, işletme sahipleri ise sahip oldukları maden ruhsatlarının

d) Tabiatı koruma alanı; bilim ve eğitim bakımından önem taşıyan nadir, tehlikeye maruz veya kaybolmaya yüz tutmuş ekosistemler, türler ve tabii olayların meydana getirdiği seçkin örnekleri ihtiva eden ve mutlak korunması gerekli olup sadece bilim ve eğitim amaçlarıyla kullanılmak üzere ayrılmış tabiat parçalarını, ifade eder.

⁹ Madde 87 - Seçme, eleme kriterleri uygulanacak projelerde çevresel etki değerlendirme uygulanacak listede yer alan alt sınırlar üst sınır olarak alınır. Ruhsat hukuku ve aşamasına bakılmaksızın aşağıdaki madencilik faaliyetleri için seçme, eleme kriterleri uygulanır:

- Aşağıdakiler dışında her türlü madenin çıkarılması (çevresel etki değerlendirme uygulanacak projeler listesinde yer almayanlar)
- 5.000 m³/yıl ve üzeri kapasiteli blok ve parça mermer, dekoratif amaçlı tasların çıkartılması, işlenmesi ve yıllık 100.000 m² ve üzeri kapasiteli mermer kesme, işleme ve sayalama tesisleri,
- Karbondioksit ve diğer gazların çıkartıldığı, depolandığı veya islendiği 10.000 ton/yıl ve üzeri kapasiteli tesisler,
- 1.000.000 m³/yıl ve üzerinde metan gazının çıkarılması ve depolanması,
- Kanunun 2 nci maddesinde yer alan I. ve II. Grup madenlerin üretimi ve her türlü işleme sokulması (kırma, eleme, öğütme, yıkama vb) (25.000 m³/yıl ve üzeri),
- 50.000 ton/yıl ve üzeri tuzun çıkarılması ve/veya bu madenlerin her türlü işleme tesisleri,
- Çevresel etki değerlendirme uygulanacak listede yer almayan cevher hazırlama veya zenginleştirme tesisleri, Bu maddede belirtilen limitlerin altında kalan madencilik faaliyetleri, çevresel etki değerlendirme kapsamı dışındadır.

kendilerine 2018'e kadar çalışma hakkı verdiğini ileri sürerek mahkemeye başvurmuştur. Çevre ve Orman Bakanı Osman Pepe imzasıyla işletmecilere gönderilen yazıda; Maden İşleri Genel Müdürlüğü'nün verdiği ruhsat süresinin değil, Orman Genel Müdürlüğü'nün (OGM) verdiği izin süresinin geçerli olduğu bildirilmiş, Maden İşleri Genel Müdürlüğü ise Maden Kanunu'na atıf yaparak verdiği ruhsat süresince ocakların çalışması gerektiğini savunmuştur.

Maden İşleri Genel Müdürlüğü'nün verdiği izin süreleri 10 ila 30 yıl arasında değişirken, Orman Genel Müdürlüğü'nce verilen izinler 5'er yıllıktır. Öte yandan Muhafaza Ormanlarının Ayrılması ve İdaresi Hakkında Yönetmelik'in 19. maddesinde "Bu tür alanlarda evvelce verilmiş izinler geçerlilik süresinin bitimine kadar kullanılmak üzere yeniden düzenlenir" hükmü yer almaktadır. Bu sürenin OGM'nin mi yoksa Maden İşleri Genel Müdürlüğü'nün mü olduğu konusunda oluşan şüphe, madencileri zorda bırakmaktadır (Savcı, 2007). Bu örnek hukuki açıdan Bakanlığın ne kadar zor duruma düşeceğini göstermede oldukça çarpıcıdır. 5177 sayılı Kanun ile değiştirilen Maden Kanunu'nun 7. maddesi adeta madencilik faaliyetlerindeki tüm problemleri bir yönetmelikle çözmeyi vaat etmektedir. Maddedeki hüküm gereği; bahsi geçen alanlardaki madencilik faaliyetlerinin yürütülmesi Bakanlar Kurulunun çıkaracağı bir yönetmelikle belirlenecektir. Bu durum, her gelen yeni hükümetin yönetmelik üzerinde madenler lehine, ormanlar aleyhine düzenleme yapabilmesini kolaylaştırmaktadır. Madencilik Faaliyetleri İzin Yönetmeliği orman alanları odaklı olduğunu söylemek pekte abartı olmayacaktır. Çünkü yönetmeliğin sırasıyla üçüncü, dördüncü, beşinci ve altıncı bölüm başlıkları;

— Yaban Hayatı Koruma ve Geliştirme Sahaları ile Avlalarda Madencilik Faaliyetleri

— Özel Çevre Koruma Bölgelerinde Madencilik Faaliyetleri

— Milli Parklar, Tabiat Parkları, Tabiat Anıtları, Tabiatı Koruma Alanlarında

Madencilik Faaliyetlerine ayrılmıştır. Yönetmeliğin bahsi geçen dört bölüm başlığı için geçerli olan ve dikkati çeken ilk nokta ise kazı faaliyeti gerektirmeyen maden arama faaliyetleri için hiçbir izne gerek olamayıp ilgili hükümlerde valilik ve ilgili genel müdürlük sabit olmak koşuluyla Orman Bölge Müdürlüğü, Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü, Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığı'na bilgi verilmesinin yeterli olmasıdır. İkinci nokta ise fiziki müdahale gerektiren ilgili arama faaliyetlerinde izin başvurusunu takip eden bir ay içerisinde ilgili bölüm başlığına bağlı olarak, Orman Bölge Müdürlüğü, Doğa Koruma ve Milli Parklar Genel Müdürlüğü, Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığınca yapılacak inceleme sonucu izin verilir denilmesidir. Burada "izin verilir" denilmesi izin verileceğine kolaylıkla yorumlanabilir. Bu nedenle tümünün "izin verilebilir" şeklinde değiştirilmesi yerinde olacaktır. "Çevre ve Orman Bakanlığınca verilen iznin beş hektardan az olması halinde, ağaçlandırma bedeli dışında başkaca bir bedel alınmaz"¹⁰ denilerek de Devlet potansiyel bir gelirden alıkonulmaktadır. "Orman alanlarında madencilik faaliyetleri ile ilgili geçici tesisler yapılabilir."¹¹ hükmü bahsi geçen tesislerin neler olduğunu açıkça ifade etmemesi dolayısı ile yetersizdir. Yönetmelik içeriğiyle bir yasa maddesine eşdeğerdir. Yönetmeliğin diğer önemli bir maddesi de 18'inci maddedir¹². Yönetmelikteki bu düzenleme,

¹⁰ Resmi Gazete'nin 21.06.2005 gün ve 25852 sayılı nüshasında yayımlanan Madencilik Faaliyetleri İzin Yönetmeliği'nin 20. maddesinin 2. fıkrası

¹¹ Resmi Gazete'nin 21.06.2005 gün ve 25852 sayılı nüshasında yayımlanan Madencilik Faaliyetleri İzin Yönetmeliği'nin 21. maddesi

¹² Madde 18 - Kanunun 7'nci maddesinde ve bu Yönetmelikte belirtilen yerlerde yapılan madencilik faaliyetleri ile bu faaliyetlere bağlı tesisler için verilmiş olan izinler, müktesep hak olarak ruhsat hukuku devam ettiği sürece geçerlidir. Alınan izinler, ruhsatın temdit edilmesi halinde uzatılır. İşletme ruhsatı sınırları dahilinde işletme izni alınan diğer alanlar için de izin verilir. 05/06/2004 tarihinden önce verilmiş işletme ruhsatı ve bu ruhsat alanlarındaki faaliyetlere bağlı tesisler için verilmiş olan izinler, bu Yönetmelik gereği alınması gereken izinlerin yerine geçer.

yapılacak faaliyetlerin çevre ve canlı yaşamı üzerinde oluşturacağı olası olumsuz etkilerini değerlendirmeden verilen ruhsatlara dokunulmazlık sağlanmaya çalışılmaktadır. Bu hükme göre; ruhsattan sonraki ÇED ve Gayri Sıhhi Müessese İzinleri bir formaliteden öteye gidemeyecektir (Anonim 2005).

3. Sonuç ve Öneriler

5177 sayılı Kanun ve Madencilik Faaliyetleri İzin Yönetmeliği madencilik sektörünün sorunlarını çözmüş gözüküyor olsa da yıllardır Anayasa güvencesi altında olmasına karşın istenilen ölçüde korunamayan ormanları iyice savunmasız bırakmaktadır. Her ne kadar madenler bulunduğu arz'ın mülkiyetine tabi olmasa da söz konusu alan orman olduğunda iki kez düşünmek gerekir. Hatırlanmalıdır ki ormanın tanımında “yerleriyle birlikte” ibaresi vardır. Yerden kasıt nedir? Orman alanlarındaki maden sahalarında iyileştirme çalışmaları ne derece yeterlidir? Yarmalar ve galeriler sonucu orman toprağı özelliğini yitiren, ana kayaya ulaşılmış bir alanda yapılan ağaçlandırma çalışmalarının başarı oranı nedir? Su rejimini düzenleyici toprak yapısı, madencilik faaliyetleriyle yok edilmiş bir orman toprağı, sürdürülebilir kalkınmanın temel prensiplerinden olan *gelecek nesillerinde bu kaynaklardan kendi ihtiyaçlarını karşılayabilmesi gerçeğiyle* ne kadar uyuşmaktadır? Aşağıdaki resim her şeyi özetlemeye yetecek ölçüdedir.

Şekil 1. Eti Bakır İşletmeleri, Kastamonu, Küre (Günşen,B., 2006)

Sorunun çözümü için öncelikle yeni maden tanımında ekonomik ve ticari değeri olan ibaresinden sonra element, bileşik ve karışımlar ibareleri getirilmeli “her türlü madde” ibaresi çıkarılarak kapsam daraltılmalıdır. Kum ve taş ocağı arama faaliyetleri yeniden ÇED kapsamına alınmalıdır. Çevre ve Orman Bakanlığı sadece görüş alınan idari bir kurum olmaktan çıkarılmalı, orman alanlarında yapılacak arama ve işletme faaliyetlerinde bakanlık oluru yeniden şart koşulmalıdır. Maden Kanunu'nun 7. maddesi eski haliyle yeniden yürürlüğe konmalı ve eski halindeki “sit alanları” da madde kapsamı dışına çıkarılmalıdır. Orman alanlarında I grup madenler “ a) İnşaat ile yol yapımında kullanılan ve tabiatda doğal olarak bulunan kum ve çakıl, b) Tuğla-kiremit kili, Çimento kili, Marn, Puzolanik kayaç (Tras) ile çimento ve seramik sanayilerinde kullanılan ve diğer gruplarda yer almayan kayaçlar.” hariç tutulmak üzere; II, IV ve V grup madenler için arama ve işletme ruhsatı verilmeli bunun yanı sıra stratejik önemde gözetilmelidir. Maden Yasasının 7. maddesindeki “Madencilik faaliyetleri ve/veya bu faaliyetlere bağlı tesisler için verilmiş izinler, ruhsat hukuku devam ettiği sürece geçerlidir” hükmü değiştirilerek, izinler için alt ve üst sınırlar yasada kesin olarak belirtilmelidir.

Kaynaklar

Anonim, 2006. 5117 Sayılı Maden Kanunu ve Çevre Mevzuatı Uygulamalarında aksaklıklar, Sorunlar, Pratik Çözüm Önerileri ve Örnek Çevre Uygulamaları. Eğitim Semineri. Yurt Madenciliğini Geliştirme Vakfı.

Anonim, 2005. Cangı Avukatlık Bürosu Av. Banu Dalgıç Cangı & Av. Arif Ali Cangı Dava Dilekçesi.

Kartalkanat, A., 1993. Anayasalarımızda Doğal Servetler ve Kaynaklar, Jeoloji Mühendisliği Dergisi, sayı 43 s:44-50, Ankara.

Kartalkanat, A., 2004. Osmanlılarda Madencilik, Jeoloji Mühendisliği Dergisi, sayı 28 s:39-59, Ankara.

Kavaklı, N., 2006. 5177 sayılı Maden Kanunu ve Çevre Mevzuatı Uygulamalarında Aksaklıklar, Sorunlar, Pratik Çözüm Önerileri ve Örnek Çevre Uygulamaları Eğitim Semineri Kitapçığı, Yurt Madenciliğini Geliştirme Vakfı. Ankara.

Koyuncu, T., F. 1992. Madenciliğimiz, Yasalarımız, Jeoloji Mühendisleri Odası Haber Bülteni, Sayı: 1992/5, Yıl: Aralık 1992, Ankara.

Vardar, M. ve M. Erdoğan, 2006. İstanbul'da Faaliyette olan Madenlerle İlgili Rapor, İstanbul.

Savcı, G., 2007. İstanbul Ormanlarında Taş Ocağı Kavgası, Aksiyon Dergisi, Yıl 13, Sayı 646, İstanbul.